

забезпеченню успіху та впевненого майбутнього для державної служби, здатної забезпечити належне врядування.

Література:

1. Виханский О. Менеджмент: [Учебник] / О. С. Виханский, А. И. Наумов. – [2-е изд.]. – М. : Фирма "Гардарика", 1996. – 415 с.

2. Мескон Майкл Х., Альберт Майкл, Хедоури Франклин Основы менеджмента: Пер. с англ. / Академия народного хозяйства при Правительстве РФ / М.А. Майорова (пер.). — М. : Дело, 2000. — 704с.

3. Осовська Г. Основи менеджменту: підручник / Галина Осовська, Олег Осовський,. – 3-е вид., перероб. и доп. – К. : Кондор, 2006. – 661 с.

І. Кульчак

Науковий керівник – к.е.н., доц. Н.Л.Михальчишин

ОСОБЛИВОСТІ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА РИНКУ СВІТЛИХ НАФТОПРОДУКТІВ

Основною умовою ефективного розвитку ринку нафтопродуктів є створення сприятливих умов для здійснення результативної діяльності його учасників, формування середовища «здорової» конкуренції. Ринок нафти та нафтопродуктів має низку специфічних рис, що відрізняють його не лише від товарних, але й від сировинних ринків. Більшість сучасних ринків є ринками споживачів, що спонукає продавців збільшувати свої прибутки за рахунок підвищення якості або зменшення ціни продукту, тобто стимулює відтворення господарських відносин.

Ринок нафти через жорстку врегульованість, що формується продавцями, сприяє розвитку спекулятивних операцій, оскільки він не може бути в сучасних умовах ринком споживача. Змова продавців на ринках нафти та нафтопродуктів призводить до відсутності або суттєвого послаблення конкуренції, яка є однією з основних ознак сучасних товарних та сировинних ринків. Головні продавці нафти намагаються формувати дефіцитний ринок, і покупці відповідно конкурують між собою за ресурс, що призводить до нових кон'юнктурних коливань та нестабільності. Отже, на відміну від інших ринків, ринок нафти та нафтопродуктів не є конкурентним, а світовий ринок нафти визначається як олігополістичний [1].

З точки зору об'єктів торгівлі на ринку нафти та нафтопродуктів ціноутворення має свої особливості для кожного типу ринку зокрема, наприклад, ринку сирової (товарної) нафти; нафтових палив: бензини, дизельне паливо, реактивне паливо, паливо моторне, паливо пічне побутове; продуктів нафтопереробки: олія, мастила, присадки, бітум, мазут топковий і флотський, гас

освітлювальний, інші нафтопродукти; продуктів нафтохімії: розчинники нафтові, парафін, стеарин, смоли, олива, інше [2].

Станом на 2018 р. ціни на нафту за останні 4 роки досягли максимуму. Підвищення цін на нафту еталонних марок зумовлено частково введенням американських санкцій проти Ірану. Згідно прогнозів Energy Aspects четвертий квартал у 2018 р. стане найбільш напруженим за десять останніх років із точки зору балансу попиту та пропозиції сировини через різке скорочення постачання нафти з Ірану[3].

Загалом, в Україні на ринку нафтопродуктів склалася кризова ситуація, коли незважаючи на достатні потужності нафтопереробних заводів, маючи кваліфіковані кадри, загрузка нафтопереробних заводів катастрофічно упала. До цього призвели такі фактори:

1) морально застаріла технічна база та зношені основні фонди, реконструкція яких після приватизації НПЗ не відбулась. На сьогодні плани щодо переведення українських НПЗ на виробництво продукції згідно європейських стандартів (Євро-4, Євро-5) не реалізовано;

2) несприятлива цінова кон'юнктура на вітчизняному ринку нафтопродуктів. Традиційно, як тільки змінюється курс гривні зростають ціни на пальне. Девальвація національної грошової одиниці призвела до того, що низька глибина переробки і висока собівартість продукції знизили загрузку НПЗ додатково майже на 10% за один рік.

3) монополізація ринку, до якої призвела непрозора енергетична політика. Внаслідок цього, на українському ринку спостерігається тенденція росту цін на паливно-мастильні матеріали та зростання незадоволення споживачів. Існує потреба перегляду державної політики, збільшення власного видобутку нафти, а також диверсифікації постачання нафти та нафтопродуктів на ринок України[4].

Враховуючи вищевикладене, можна зробити висновки, що на даний час в Україні ситуація на ринку нафтопродуктів залишається складною і напруженою. Неєфективна приватизація нафтопереробних заводів наряду з недосконалим антимонопольним законодавством стали причиною монополізації галузі, і як наслідок – монопольного ціноутворення на нафтопродукти.

Література:

1. *Світовий ринок товарів та послуг: Підручник.* – ч. 1./Мазаракі А.А., Воронова Є.М., Юхименко В.В. та ін.; За заг. ред. А.А.Мазаракі. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 319 с

2. *Остапко А.М. Використання інтегрованих маркетингових каналів у системі роздрібною торгівлі нафтопродуктами/А.М. Остапко // Міжнар. наук. практ. конф. «Управління підприємством: проблеми та шляхи їх вирішення».* – Донецьк, 2016. – Т.1. – С.172–175.

3. Ціни на нафту досягли максимуму за 4 роки [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/news/2018/09/27/641049/>

4. Проблеми та перспективи розвитку ринку нафтопродуктів у контексті забезпечення енергетичної безпеки [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/nafta-89ffa.pdf>

І. Лаба

Науковий керівник – к.е.н., ст. викл. І.В. Фариневич

КОНСАЛТИНГ В УПРАВЛІННІ РОЗВИТКОМ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

Досвід зарубіжних країн свідчить, що в умовах розвитку ринкових відносин постає потреба в ефективному управлінні персоналом підприємств. Ефективне управління розвитком персоналу потребує значних витрат підприємств. Тому альтернативним рішенням, що сприятиме економії витрат підприємств з одночасним підвищенням розвитку персоналу є залучення зовнішніх консультантів.

В останні роки, консалтинг як інструмент підтримки прийняття управлінських рішень підприємств, відображає стрімкі темпи розвитку в європейських державах. Так, за останнє десятиліття ринок консалтингових послуг щорічно зростає на 10% і більше [1]. В Україні цей ринок є недостатньо розвинутим, проте останнім часом спостерігається поживлення розвитку консалтингових організацій та збільшення послуг з управління персоналом.

Питанням управління персоналом присвячено наукові роботи багатьох учених, зокрема: Т. Ковтуненко, В.Г. Никифорова, В.А. Ландсман, А. Коновалова, І.В. Партика, Н.В. Бондаренко тощо.

Дослідженням питань з управління розвитком персоналу підприємств на основі використання консалтингу приділялася увага таких науковців, як О.В. Родіонов, О.В. Онікієнко, О.Я. Гугул, О.В. Кир'янова, Л.О. Павлова та ін.

Незважаючи на те, що ринок консалтингових послуг України поступово відновлює свої позиції після посткризового періоду, проте попит на послуги з управління персоналом залишається на невисокому рівні.

Послуги консалтингу надаються зовнішніми консультантами, та спрямовані на зростання результативності діяльності підприємств. У сфері управління персоналом зовнішній консалтинг передбачає створення такої ефективної системи залучення, утримання та розвитку персоналу, яка перетворить кадровий ресурс у стратегічну перевагу підприємства [2].

Основними завданнями консалтингу у сфері управління персоналом можна виділити [3]:

- розроблення ефективної системи адаптації персоналу;